

[Carl Petersen.]

paa en større Produktion af de Plante-kulturer, som er æggehvideholdige, og som maa kunne tjene som Erstatning for en Del af den Oliekageimport, der er nødvendig for den ret store Smørproduktion, Danmark gennem Aarene har arbejdet sig op til, og som er en betydelig Faktor i den Eksportmængde, der indbringer fremmed Valuta. Det vilde uden Tvivl have været en Fordel, hvis man paa daværende Tidspunkt havde løst denne Opgave, men det er jo som Regel saadan, at naar Vanskeligheden er overstaaet, svinder Interessen for Løsningen af saadanne Problemer, som der her er Tale om, selv om det ogsaa under normale Forhold altid vilde være en Fordel at udnytte de Værdier, der frembringes paa den danske Jord, mest muligt.

Det er naturligt, at Opgave Nr. 2, som Raastofudvalget tog op til Løsning, netop blev Spørgsmaalet om, hvordan man kunde animere Landmanden til at bygge Siloer, for at han gennem Ensileringsmetoden kunde bevare store Værdier, som ellers gaar tabt, og som selvfølgelig under disse vanskelige Valutaforhold har betydelig nationaløkonomisk Værdi, og det selv om man ikke gaar til en Omlægning af selve Driften. Denne Metode giver Landmanden Mulighed for at udnytte bl. a. sent Efter-slæt fra Græsmarkerne og Roetoppe, som ikke kan opfodres i den Maaned eller det Tidsrum, i hvilket Roerne tages op, og som almindeligvis er uden Betydning som Foder efter denne Tid.

Men selv om Fordelen er iøjnefaldende paa de Omraader, jeg her har nævnt, frem-gaar det tydeligt af Raastofudvalgets Indstilling til Statsministeren, at man i høj Grad anser det for ønskeligt, at Landmændene paa de Egne, hvor Jordbundsforholdene tillader det, dyrker saadanne Græsmarksplanter, som indeholder meget Æggehvidestof, Planter som Lucerne, Rød- og Hvidkløver, og paa de magre Egne den nyopdukkede Sød lupin, der alle egner sig fortrinligt til Ensilering, og der kan ikke være Tvivl om, at Omlægning af Plante-produktionen i denne Retning vilde gavne hele det danske Erhvervsliv, fordi den Valuta, der kan frigives ved Besparelse i Købet af Oliekager, kunde anvendes til Raastofindkøb til anden Virksomhed og vilde blive til Fordel for Landet, ikke mindst beskæftigelsesmæssigt.

Det foreliggende Lovforslag er i det store og hele i Overensstemmelse med det Forslag, som er udarbejdet af Raastofkommissionen, og som jeg tror paa en ud-

mærket Maade løser Problemet, idet det giver Landmanden en Mulighed for paa meget billige Vilkaar at kunne komme i Besiddelse af de nødvendige Siloer, saaledes at han kan indkassere de Fordele, som her bydes ham.

Der stilles 5 Mill. Kr. til Raadighed til Formaalet til Udlaan til Opførelse af Beholderne, hvilket skal forstaaes saadan, at Laanene kun kan anvendes til Bestridelse af Udgifterne ved Støbe- eller Murarbejdet eller til Anskaffelse af Oversiloer, derimod ikke til Gravearbejdet. Naar man har valgt denne Form, maa man vel gaa ud fra, at det er af Hensyn til Midlerne, som ved denne Form kan strække til til et større Antal Beholdere. Og jeg skal ikke indvende noget herimod, da jeg tror, at det ogsaa vil lykkes for dem, der ikke har Raad til at benytte lejet Arbejdskraft til at grave Beholderne, selv med eget Mandskab at udføre dette Arbejde.

Laanenes Maksimum er 1 200 Kr. og Minimum 200 Kr. Dog kan der i enkelte Tilfælde laanes indtil 2 000 Kr. — dog kun $\frac{3}{4}$ af Udgifterne. Laanene er rentefri hele deres Løbetid, og Afdragstiden er 10 Aar. Der er to Aars Afdragsfrihed, saaledes at Laanets Løbetid er 12 Aar. Princippet er det samme, som er anvendt i Loven om Staldhygiejne, med Undtagelse af at de Laan, der her er Tale om, ikke har Fortrinsret i Prioritering. Selv om det maaske vil forhindre, at en Del Landmænd kan komme i Betragtning, er jeg enig med den højtærede Landbrugsminister i, at en Fortrinsstilling for disse Laan kan faa uheldige Konsekvenser paa andre Omraader, hvad der selvfølgelig maa undgaaes.

Laanene skal placeres inden for Panteværdien, hvorved Staten vel i Almindelighed vil være dækket mod Tab. Jeg hilser med Glæde den Dispensationsbestemmelse, der er indføjet i § 3, som giver Adgang til, at Landmændene i de Egne af Landet, hvor man endnu ikke har opdaget, at Ejendoms-skyldværdien ansættes i Henhold til Ejendommens Værdi i Handel og Vandel, ogsaa kan komme i Betragtning, selv om Laanet ikke kan placeres inden for disse Ejendommens Panteværdi, der jo maa være betydelig mindre end Handelsværdien, saaledes at Sikkerheden for Statens Penge kan placeres uden nogen særlig Risiko.

Der foreslaas i § 5, at de provinsielle Husmands- og Landboforeninger skal vælge en sagkyndig i hver Amtsradsreds til at kontrolere Foranstaltningerne. Jeg vil gerne spørge den højtærede Minister, om denne Bestemmelse maa forstaaes saadan, at Grund-